

BOEKBESPREKINGEN

A. TARTARAT, 1988. FLORE ANALYTIQUE DES CORTINAIRES. 320 pp. Uitgegeven door de Fédération mycologique Dauphiné-Savoie. Prijs DM 128,-.

Het geslacht *Cortinarius* telt meer soorten dan enig ander geslacht van de plaatjeszwammen en wordt daarom ook als een van de moeilijkste geslachten beschouwd. Zowel in Nederland als in andere landen zijn gordijnzwammen vaak weinig populair. Elke poging om deze toestand van impopulariteit te veranderen, moet daarom worden toegejuicht. Het hier besproken boek bevat determineersleutels tot een zeer groot aantal soorten Europese gordijnzwammen. Incidenteel zijn ook soorten uit andere werelddelen opgenomen, maar de redenen daartoe ontgaan mij, vooral omdat de keuze volstrekt willekeurig lijkt.

De indeling van *Cortinarius* is hoofdzakelijk gebaseerd op de opvattingen van Moser. *Cortinarius* is verdeeld in 7 subgenera, waarbij *Dermocybe* eveneens als subgenus van *Cortinarius* wordt beschouwd. De sleutels tot de subgenera leiden vervolgens tot determineersleutels voor 57 verschillende secties. De sleutels zijn vrijwel uitsluitend compilatiesleutels, dat wil zeggen dat zij niet gebaseerd zijn op eigen waarnemingen van de auteur, maar gebaseerd zijn op beschrijvingen uit de literatuur. Sommige sleutels zijn vrijwel geheel van Moser overgenomen, bijv. de sleutels tot de secties *Lanati* en *Semivestiti*. Andere sleutels zijn geheel gebaseerd op het werk van Henry, bijv. de sleutels tot de secties *Delibuti* en *Colliniti*. Daardoor heeft dit boek een zekere onevenwichtigheid, omdat het soortconcept van Henry sterk afwijkt van dat van andere mycologen. Zo worden in de sleutel tot de *Delibuti* 30 taxa genoemd, hoewel er waarschijnlijk slechts drie goede soorten in deze sectie zijn. Ook in de sleutels tot de *Obnusi*, *Obtusobrunnei*, *Scandentes* en *Luteoscandentes* zijn volgens mij veel te veel soorten opgenomen. Over het algemeen zijn de gebruikte sleutelkenmerken min of meer contrasterend. Daarom maken deze sleutels het werk van Henry beter toegankelijk dan de oorspronkelijke publicaties. Naast korte soortkarakteristieken wordt elke determineersleutel gevolgd door een aantal korte notities en verwijzingen naar de oorspronkelijke publicatie. Ook dit zal er toe bijdragen dat het werk van Henry beter toegankelijk wordt.

De uiteindelijke toets van een dergelijk werk ligt natuurlijk in de praktijk en daarom wil ik nog geen definitief oordeel geven. Ik denk dat dit werk een nuttige aanvulling zal zijn voor mycologen die zich voor gordijnzwammen interesseren. Er is tenslotte geen ander boek waarin zoveel "soorten" gordijnzwammen worden uitgesleuteld. Het wachten blijft natuurlijk nog steeds op de mycoloog die deze soorten van Henry kritisch evalueert.....

Thomas W. Kuyper

J. STANGL, 1989. DIE GATTUNG INOCYBE IN BAYERN. Hoppea 46: 5-388. Prijs DM 50,-.

Onverwacht stierf op 6 mei 1988 de Duitse amateurmycoloog en *Inocybe*-specialist Johann Stangl. Enkele maanden daarvoor had hij het manuscript van zijn laatste grote werk, dat nu postuum verschenen is, voltooid. Deze publicatie heeft een betekenis die Beieren of de Bondsrepubliek overstijgt. Evenals de voorganger in deze serie, de bewerking van *Russula* door Einhellinger, is dit werk van buitengewoon grote betekenis voor elke mycoloog in Europa.

In totaal worden 138 taxa beschreven. Van elk taxon zijn eveneens een gekleurde afbeelding en tekeningen van de microscopische kenmerken opgenomen. De kwaliteit van de kleurenplaten is over het algemeen goed in vergelijking met de originele aquarellen. De indeling van *Inocybe* is gebaseerd op de classificatie, die ik in mijn dissertatie voorstelde. Om praktische redenen zijn de glad- en knobbelsporige taxa in twee verschillende groepen behandeld. De determinatieleutels zijn in een aantal gevallen minder geslaagd, onder andere doordat oecologische kenmerken zijn gebruikt. Een soort als *I. praetervisa* blijkt in het geheel niet op naam gebracht te kunnen worden. Ook de verschillen in sporevorm tussen *I. paludinella* en *I. umbratica* krijgen onvoldoende aandacht. Bij de soorten met gladde sporen heeft Stangl consequent het soortconcept overgenomen dat ik in mijn monografie heb gehanteerd. Over de soorten met knobbelige sporen heb ik intensief met Stangl gecorrespondeerd, en ook hier heeft hij zich meestal geconformeerd aan mijn opvattingen. Zijn commentaar bij *I. calida* verradt dat hij daar soms grote moeite mee heeft gehad. Juist in dit geval denk ik dat mijn opvatting nog kritisch moet worden geëvalueerd, en dat er wellicht sprake is van verschillende taxa onder één naam.

Deze kritiek op detailpunten mag op geen enkele wijze afbreuk doen aan mijn oordeel over dit belangrijke werk. Zoveel informatie over vezelkoppen voor een zo gunstige prijs kreeg u nog nooit. Dit werk hoort dan ook thuis in de bibliotheek van elke serieuze mycoloog. Het is te bestellen bij de redactie van Hoppea, Regensburgische botanische Gesellschaft, Postfach 397, D-8400 Regensburg, Bondsrepubliek Duitsland.

Thomas W. Kuyper